

אונסק"ו נוהג כמו דאע"ש? ומנסה למחוק את ההיסטוריה היהודית ביו"ש

written by דוד מ' וינברג | 06.08.2026

יהודה ושומרון משופעים באתרי מורשת לאומית יהודית. זהו לב ליבה של הארץ המקראית. העדות הפיזית לסיפור המקראי טמונה באדמתה, באלפי אתרים ארכיאולוגיים מוכרים וואולי באלפים נוספים שטרם תועדו? המספקים ראיות חותכות הקושרות את העם היהודי לארץ ישראל.

וזו בדיוק הסיבה שמאז ראשיתו של תהליך אוסלו פועלת הרשות הפלסטינית (הרש"פ) להשמדת אתרים ארכיאולוגיים ביהודה ושומרון? באמצעות ביזה מכוונת של עתיקות יהודיות, הרס אתרים יהודיים היסטוריים, ופעילות במוסדות בינלאומיים למחיקת הזהות היהודית והישראלית של מקומות אלה.

השנה הגישה הרש"פ ל"רשימת המורשת העולמית" של אונסק"ו רשימה ארוכה של אתרים היסטוריים יהודיים בעליל וללא עוררין, תוך מיתוגם מחדש כאתרי מורשת "פלסטיניים" או "אסלאמיים", ומחיקת כל זיקה יהודית אליהם. אונסק"ו, כך נדמה, משתף פעולה בהתלהבות עם השוד הפוליטי הזה של ההיסטוריה היהודית והישראלית.

ואכן, הפטיש שבו הולמים הרש"פ ותומכיה באונסק"ו באתרי המורשת היהודיים בישראל אינו שונה בהרבה מהפטיש שבו השתמש דאע"ש כדי לנפץ אתרי מורשת עולמית, דוגמת אלה שבמוסול ובנמרוד שבעיראק ובתדמור שבסוריה.

זכרו זאת: על פי אונסק"ו, הר הבית בירושלים איננו באמת הר הבית. עוד בשנת 2018 העביר ארגון בינלאומי אנטי-מוסרי זה שורה של החלטות חסרות שחר (שהוצעו בידי הדיקטטור של הרש"פ, מחמוד עבאס), שהכריזו על ירושלים כעיר מורשת מוסלמית בלעדית והפכו את משמורתה של ישראל על העיר הקדושה למעשה פלילי.

ההצבעה המרכזית התקיימה דווקא בחנוכה, החג היהודי המציין את שחרור המקדש, טיהורו וחנוכתו מחדש בידי המכבים במאה השנייה לפנה"ס. רוב מדינות אירופה, המופתים הגדולים של "שלום" ו"אהבה" ליהודים, הצטרפו לעוול הזה, אם בהצביען בעד החלטות ההכחשה ואם בהימנעותן בהצבעה עליהן.

ואז הגדילו לעשות כשאימצו בשנת 2021 החלטה דומה בעצרת הכללית של האו"ם שהתכחשה לקשר היהודי להר הבית וכינתה אותו אך ורק בשמו המוסלמי, אל-ח'רם א-ש'ריף.

לבקשת הפלסטינים, אונסק"ו אף הכריז באופן מביש על חברון, על מערת המכפלה? מערת

האבות והאמהות של עם ישראל § ועל תל יריחו כאתרי מורשת של "מדינת פלסטיין".

בחודש שעבר, לבקשתה של אותה "מדינה" כביכול, הכריז אונסק"ו, כחלק ממסע רצח העם התרבותי, על שומרון/סבסטיה § בירתה של ממלכת ישראל המקראית § כאתר מורשת עולמית בעל זיקה פלסטינית. זאת למרות הביזה המתמשכת שהרש"פ מבצעת באתר, המצוי בחלקו בשטח A של יהודה ושומרון, ולמרות בניית בתי מגורים על גבי השרידים הקדומים מן התקופות הישראלית, ההלניסטית, הרומית והביזנטית.

למרבה המזל, ישראל החלה ממש לאחרונה לעמוד על זכויותיה בסבסטיה: להבריח משם את הבוזזים הפלסטינים, לחדש את החפירות הארכיאולוגיות המקצועיות במקום ולהתחיל להשקיע בפיתוח התיירותי של האתר.

כעת אונסק"ו שוקל להכריז על סדרה של 22 נכסים נוספים ביהודה ושומרון כנכסי תרבות פלסטיניים במסגרת אמנת המורשת העולמית.

באופן מקומם במיוחד, הרשימה כוללת אתרי ליבה של המורשת היהודית, כגון קומראן ומגילות ים המלח, הרודיון, בריכות שלמה ואמות המים המובילות אל מקדש שלמה בירושלים, הר גריזים, מערת חריטון, תל רומיידה בחברון, ואמות המים החשמונאיות בוואדי קלט (נחל פרת), שבקצהו התחתון מצויים ארמונות החשמונאים.

כל האתרים הללו מצויים בשטח שבשליטה ישראלית, ואין לאף אחד מהם קשר היסטורי או תרבותי, לפי כל טענה מתקבלת על הדעת, ל"מורשת פלסטינית". רשימת הרש"פ כוללת גם אתרים נוצריים קדומים, כגון מנזר סנט הילריון בעזה, שכעת נארז מחדש, באופן פוליטי מגוחך, כאתר "מורשת פלסטינית".

וכמובן, שימו לב גם לכך: על פי הרש"פ והטיעונים שלה לאונסק"ו, אף אחד מן האתרים הללו אינו מצוי ב"מדבר יהודה" או ב"הרי יהודה" § משום שהשימוש בשם ההיסטורי האמיתי, יהודה, יהיה הכרה מובלעת בקשרו של העם היהודי לארץ.

כדי למחוק את ההיסטוריה היהודית, המציאה הרש"פ תחת זאת טרמינולוגיה חדשה לשטח. כך יהודה נעלמת מן הנרטיב ומוחלפת בתוויות מומצאות כגון "אל-בריה" § מדבר ומנזרים.

המערכה למחיקת הזהות היהודית משתרעת מן ההכחשה ההיסטורית ועד להרס פיזי. לרש"פ יש דפוס פעולה ברור של רדיפה והרס ארכיאולוגיים.

על פי העמותה הישראלית האמיצה "שומרים על הנצח", 80% מכ-400 אתרי המורשת המשמעותיים ביותר ביהודה ושומרון נפגעו בשל ביזה פלסטינית "בקנה מידה תעשייתי", ובשל שימוש בכלים כבדים להריסת אתרים ארכיאולוגיים לצורך סלילת כבישים, הקמת מפעלים ו"פרויקטים חקלאיים". קראו לכך בשמו: סירוס מכוון של כל דבר יהודי. (המספרים לקוחים

מדו"ח בן חמש שנים, וככל הנראה המצב כיום חמור בהרבה).

שלוש דוגמאות מזעזעות לכך נוגעות להר הבית, למזבח יהושע בהר עיבל ולבריכות שלמה.

בשנת 1999 ביצע הווקף, בהובלת הרש"פ, עבודות בנייה נרחבות ובלתי חוקיות בהר הבית ומתחתיו, תוך השמדה במזיד של אוצרות ארכיאולוגיים יהודיים בני מאות שנים. ארבע מאות משאיות עמוסות בעפר עשיר בממצאים ארכיאולוגיים הושלכו כלאחר יד בידי הווקף אל נחל קדרון. (מאז התגלו בידי ארכיאולוגים ישראלים אלפי ממצאים מתקופות המקדש באמצעות ניפוי מדוקדק של העפר וההריסות).

בהר עיבל, סמוך לשכם, אתר ארכיאולוגי גדול שזוהה בידי פרופ' אדם זרטל המנוח כמזבח יהושע, הועמד בסכנה. (ראו ספר יהושע, פרק ח', שבו מתואר טקס דרמטי שנערך באזור לחידוש הברית בין ה' לבין עם ישראל, לאחר השלבים הראשונים של כיבוש ארץ ישראל).

הרש"פ הכינה תוכניות לסלילת כבישים מעל האתר ולהקים 24 בתי מגורים רבי קומות, ובשנת 2001 שחקו קבלנים פלסטינים חלק מגדר האבן העתיקה באתר כדי לייצר חצץ לכבישים.

לאחרונה עצרה ישראל ניסיונות פלסטיניים מחודשים להשחית את המקום, ואישרה הקמת ישיבה ויישוב בסמוך אליו, שיגנו גם על האתר הארכיאולוגי.

פרשה מקוממת נוספת נוגעת לאמת המים המזוהה כמערכת המים של שלמה המלך לירושלים. היא נמשכת מחברון דרך בית לחם אל ירושלים, ובכלל זה מה שמכונה כיום "בריכות שלמה", מדרום-מערב לבית לחם.

פלא הנדסי עתיק זה, שאורכו 40 ק"מ, מתואר בפירוט בתנ"ך, והתיאור תואם במדויק את הממצאים הארכיאולוגיים. הבריכות המים שרדו 2,000 שנות קיץ וחורף, וכן פולשים ובוזזים רבים [?] עד לבואה של הרשות הפלסטינית.

בשנת 2022 חפרה הרש"פ מחצבת ענק בשטח של 1,500 דונם בבית פג'אר, היישר דרך קטע מאמת המים. החציבה גרמה נזק בלתי הפיך לאמות המים, כאשר כ-100 מטרים של מנהרה וכ-2,000 מטרים של אמת המים משני עבריה של המנהרה נהפכו לעיי חורבות.

רק לאחרונה התערבה ממשלת ישראל (סוף סוף!) כדי למנוע נזק נוסף לשרידים ולפתח את האתר לתיירות תנ"כית מסודרת.

ממשלת ישראל אישרה זה עתה תקציב ממשלתי בסך 133 מיליון ש"ח להגנה על 70 אתרי מורשת ביהודה ושומרון ולפיתוחם. הקצאת התקציב קודמה בידי שר האוצר בצלאל סמוטריץ' ושר המורשת עמיחי אליהו.

אף שהתקציב אינו מספיק לנוכח היקף האתגר, הקצאה זו מסמנת שינוי במדיניות. האכיפה התגברה, פיתוח האתרים והנגשתם לציבור החלו, ולאחר עשרות שנים של הזנחה וביזה, אוצרות היסטוריים שהיו קבורים עמוק באדמה הולכים ונחשפים. התגליות משמעותיות, והן עשויות לשנות מן היסוד את המחקר האקדמי העולמי על תקופות היסטוריות בעלות חשיבות למורשת האנושית.

כמה דוגמאות: בהורקניה, סמוך לכביש ירושלים ים המלח, נחשף מבצר המציין את נפילתה של הממלכה החשמונאית, והולך ומתברר כ"מצדה בזעיר אנפין", על מערכות המצור שלו, החדרים התת־קרקעיים, הכתובות והמקוואות.

גם במבצר אלכסנדריון שבהר סרטבה, הנזכר במשנה בהקשר של מדורות האיתות של ראש חודש (שהיוו השראה לטקס הדלקת המשואות של יום העצמאות בימינו), החפירות מניבות ממצאים חדשים ומדהימים.

כל חפירה ארכאולוגית כזו היא ניצחון על ההכחשה הפלסטינית ועל מאמצי המחיקה של הקשר היהודי לארץ ישראל מצד אונסק"ו, הדומים למסעות ההשמדה של דאע"ש.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 06 באוגוסט 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.